

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron utca. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség 977, kiadóhivatal 977, Zs. N. Sz. 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Negyedévi —
Egy hónapra —
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lei
Bukaresiben — 5—
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35—
Egy szám — 150

1925 január 23 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 18 szám

5685. Tévét 27

Báruch hábbá

Kolozsvár zsidó polgársága hetek óta lázasan lelkes készülődéssel nézett a pillanat elé, amikor a zsidó nép egyik legnagyobb fiát, Nachum Szokolovot üdvözölni fogja körében. Az egész ország zsidósága hálás hódolattal értesült arról a nagy és nem mindennapi embernek kijutó megtiszteltetésről, amely Nachum Szokolovot romániai útjának eddigi során érte. A hálának és hódolatlak érzése lett urrá minden romániai zsidó lelkén, amikor szárnyra kelt a hír, hogy Ofeléseik Ferdinánd király és Mária királyné, valamint az egész királyi család, milyen kitüntető szívélyességgel látták vendégül a zsidó nép nagy fiát. A királyi vendéglátásban az egész zsidó nép érezte magát megtisztelve és nincs sors és nincs eset, ami ennek a királyi megtiszteltetésnek emlékét lelkünkben ki tudná törölni.

Nagyrománia zsidósága öröms megelégedéssel olvasta azt a kormányüzenetet, amelyet Duca külügyminiszter ur úgy a maga, mint az egész kormány nevében Szokolovhoz intézett. Pregnáns és minden belmagyarázást kizáró szavakban adta tudomására ez a kormányüzenet Nachum Szokolovnak és rajta keresztül Nagyrománia egész zsidóságának, hogy a kormány teljes mértékben méltányolja azokat a törekvéseket, amelyek a palesztinai zsidó nemzeti otthon felépítésére irányulnak és a kormány erkölcsi és tétéles kötelességének tartja, hogy ezeknek a törekvéseknek Nagyrománia zsidósága körében nemcsak hogy gátat ne emeljen, hanem teljes jóindulatával támogassa.

Kolozsvár zsidó polgársága mindezt hálás szívvel vette tudomásul és csak annál nagyobb készülődéssel várta a napot, amelyen népünk nagy fia körünkbe érkezik. Már a pályaudvari fogadtatáson a nagy zsidó tömegek kívántak résztvenni. Vasárnap délelőttre nagy mitinget hirdettek a kolozsvári Magyar Színház termében és erre a mitingre a környék zsidóságának százai jelentették jövetelüket. Itt akartak lenni és sokan már el is jöttek, hogy láthassák Szokolovot és hallhassák beszédes ajkáról a megváltást hirdató igéket.

Mély megdöbbenéssel kell tudomására hoznunk Kolozsvár zsidó polgárságának, hogy a helyi hatóságok — előttünk eddig még teljesen ismeretlen okoknál fogva — az utolsó pillanatban betiltották Nachum Szokolov hivatalos fogadtatását a pályaudvaron, betiltották a vasárnapra hirdetett miting megtartását és betiltották a Szokolov tiszteletére tervezett bankettet is. Kolozsvár zsidó polgárságának tilos ünnepélyes fogadtatásban részesíteni a zsidóság nagy fiát, tilos nekünk meghallgatni azt a férfiut, akit Ferdinánd királyunk olyan szívesen hallgatott, tilos a fehér asztalnál együtt ülni azzal az emberrel, akit a királyi család is szíves vendégül látott.

A betiltó rendelet az utolsó pillanatban érkezett. Okát nem adták, okát nem tudjuk. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség azonnal megette a szükséges lépéseket, hogy a kormány ezt a valószínűleg félreértésen alapuló betiltást hatálytalanítsa. Nem kételkedünk benne, hogy a kormány rendelkezése még idején meg fog érkezni és a vasárnapi miting zavartalanul meg lesz tartható. De a vasúthoz, a pályaudvarra Kolozsvár zsidósága már nem zárandokolhat ki, nem mehetnek ki ezreink, hogy szeretetünket a nagy Mester lába elé öntsék. Az eltiltott tömegek helyett és az ő nevükben itt küldjük forró kézsorításunkat, szerető hódolatlunkat a mi nagyunk felé és sorainkon keresztül ezek üdvözlése harsogja feléje az ősi üdvözlöt: Báruch hábbá... Áldott legyen aki az Ur nevében jön.

Betiltották Szokolov fogadtatását

A kolozsvári hatóságok visszavonták az ünnepek engedélyét

(Cluj-Kolozsvár, jan. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután négy órakor Gritta Ovidiu rendőrprefektus, aki néhány napos távollét után tegnap este érkezett vissza Kolozsvárra, magához kérte az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vezetőségét. A Szövetség képviselőjében megjelent dr. Fischer József elnök és dr. Klein Miksa, a Zsidó Jogvédő Iroda igazgatója és Székely Béla, akikkel Gritta prefektus közölte, hogy a Szokolov kolozsvári útjával kapcsolatban tervezett pályaudvari fogadtatást, valamint a Keren Hajesszód-mitinget és a társasvacsorát nem engedélyezi. Ennélfogva a hatodik hadtest parancsnoksága által 1925. évi január 18-án 33.063 szám alatt kiadott hatósági engedély hatályát veszítette. Gritta prefektus közölte még, hogy a fogadtatásnál csak az elnökség 12 (tizenkettő) tagja jelenhet meg, semmiféle felvonulást, vagy csoportosulást nem tűr, akik ez ellen vétetni fognak, azokat hadbírótság elé állítja.

A késő esti órákban a hatodik hadtest parancsnokságától is átírat érkezett a Zsidó Nemzeti Szövetség elnökségéhez, amelyben a parancsnokság közli, hogy a már kiadott engedélyt, az ostromállapotra való tekintettel, visszavonja.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöksége ennélfogva nyomatékosan felhívja a közönséget, hogy Szokolov pályaudvari fogadtatására ne jelenjék meg és az utcákon ne csoportosuljon. A vasúti fogadtatásra kiadott összes jegyek érvénytelenek.

A Zsidó Nemzeti Szövetség elnöksége a kolozsvári hatóságok határozatáról távirati jelentést küldött a miniszterelnök-belügyminiszternek és kérte a vasárnapi miting engedélyezését.

Romániától kért menedéket a kiutasított konstantinápolyi patriárcha

Kommunista propaganda miatt utasították ki a patriárchát

(Bucuresti-Bukarest, január 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Neamul Romanesc értesülése szerint a konstantinápolyi patriárcha, akit a török kormány kiutasított Törökországból, Romániától kért menedéket. A kiutasítás indokai között állítolag az is szerepel, hogy a patriárcha kommunista propagandát folytatott Törökországban. A lap szerint a kormány még nem adott választ, mert számot vet a román-török viszonytal és különben is Románia önálló patriárchátust kíván tudvalevőleg létesíteni. A kérdést a legközelebbi minisztertanács fogja elintézni, azonban aligha kedvezően.

Borah szenátor gazdasági világkonferencia összehívását sürgeti

Nyilatkozata az aktuális politikai és gazdasági problémákról. Mig a jóvátételi kérdés, a szövetségek közti adósságok ügye és az orosz probléma nincs rendezve, nem bizik a világképében

(Washington, január 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „United Press“ amerikai sajtókoncern egyik munkatársa beszélgetést folytatott Borah szenátorral, a szenátus külügyi bizottságának elnökével, a szőnyegen lévő gazdasági és politikai problémákról.

— Föltétlenül meg vagyok győződve arról, — mondotta Borah szenátor — hogy a világ összes gazdasági problémáit szabályozni lehet. Ennek azonban legsürgősebb és legfőbb előfeltétele a jóvátételi problémának elviselhető formában való rendezése. A gazdasági problémákat azonban lehetetlen a politikai kérdésektől elválasztani. Nem látom a világban biztosságnak lehetőségét mindaddig, mig a gazdasági kérdések nincsenek megoldva. Eppen ezért tartom én föltétlenül szükségesnek egy gazdasági világkonferencia összehívását, amely legjobb eszköz volna a gazdasági problémák szabályozására.

Borah, akit a kereskedelmi kamarák legutóbbi római kongresszusára meghívtak, de aki a kongresszuson nem jelent meg, kijelentette, hogy abban az esetben, ha erre fel fogják kérni a kamarák brüsszeli kongresszusán, beszélni fog a gazdasági problémákról. Egyelőre azonban még kétséges, hogy Borah elfoglaltsága miatt tud-e egyáltalában Európába jönni.

Borah véleménye szerint a jóvátételi kérdés, a szövetségek közti adósságok kérdését és az orosz problémát egyidejűleg kell megoldani.

— Mindaddig, — vélte Borah szenátor — mig ezeket a kérdéseket kielégítő formában nem szabályozzák, kevés reményem van a jövőben. Ebből a szempontból egyáltalában nem oszto azoknak a köröknek optimizmusát, akik mindent a leszerelési konferenciától várnak. Eppen így nem sok hasznot látok abban sem, ha Amerika képviselőjéhez jut a nemzetközi döntőbírótságban mindaddig, mig a nemzetközi jog nincs ratifikálva és így a döntőbírótság szilárd bázishoz nem jut.

A hírlapírónak arra a kérdésére, mi igaz abból a híresztelésből, hogy ő lesz Kellogg utóda, Borah mosolyogva válaszolt:

— Azt hiszem, hogy ezek a híresztelések nem felelnek meg a valóságnak.

Aláírták az orosz-japán szerződést

London, január 22. Az orosz-japán szerződést aláírták és a két állam közötti diplomáciai összeköttetést felvették. A kínai külügyminiszter jegyzéket intézett a pekingi japán és orosz nagykövettekhez, amelyben kijelenti, hogy nem ismeri el a japán-orosz egyezményt, ha az Kína érdekeit érinti.

Aranyláncok
Kizáró árak!
Mál, arari.
Ólag engros árusítás
ket
Ség keres שוב
du כעת 1000
felét, meghivot.
zsef, hit. elnök
A menu"
blai és magán-
zékkel. A leg-
nyelvnek szó-
ra. — A 400
a kötve
Dortó.
t ó a
TH"
Sf. O. Josif
ek. iskolák és
enrészesülnek
talogust.)
A
atlan.
NYEL

Egy bécsi tudós szenzációs aktalopásai

A bécsi volt udvari levéltárból ötvenmillió osztrák korona értékű okmányt loptak

(Berlin, január 22. Az Új Kelet tudósítójától.) A rendőrség letartóztatta dr. Karl Hauck berlini magántudóst és barátját, Karl von Hohenlochernt, akik együttesen különböző levéltárakban, régi könyvtárakban és muzeumokban a lopások egész sorát követték el. Dr. Hauck beteges szenvedélye volt, hogy érdekes leveleket, kéziratokat lopjon. Ezeket a lopásokat a bécsi, párisi, karlsruhei, londoni, római, hannoveri és detmoldi különböző muzeumokban követte el.

A lopásokra úgy jöttek rá, hogy egy bécsi levéltár igazgatóságának figyelmét felhívták egy levélre, amelyet egy régiségkereskedő mellékelte katalógusához. A litografált levélben eladásra ajánlották Nagy Frigyes leveleit. A szakértők kitalálták, hogy a levelek nem származhatnak máshonnan, mint a bécsi udvari könyvtárból. Ilyen módon rájöttek, hogy a levelek dr. Hauck kölni magántudós birtokában vannak. Nem volt semmi kétség aziránt, hogy a lopásokat csakis ő követhette el.

Dr. Hauck, aki közben Berlinbe költözött, idé-

zést kapott a rendőrségre. Itt nyomban bevallotta bűnösségét és azzal mentette tettét, hogy *kleptomániában szenved és történelmi személyiségek kézírásait szentségeknek tekinti.* Az a szenvedélye, hogy birtokába legyen történelmi egyéniségekről származó írásoknak, szinte megőrjítette. A lopásoknál barátja Hohenlochernt segédkezett.

A bécsi udvari könyvtárból Hauck dr. tizen-négy okmányt loptott, amelyeknek értékét a katalógushoz mellékelte árjegyzéken három ezer arany-márkában jelölte meg, vagyis *ötvenmillió koronában.* Legértékesebbek ezek közül a Nagy Frigyes fiatalkori levele az osztrák császárhoz, egy másik pedig, amelyet a fejedelem Mainz érsekéhez küldött.

A rendőrség meg van róla győződve, hogy Hauck dr. az okirakat valóban beteges lopási szenvedélyében követte el és eladásukra csak most gondolt, amikor nagy anyagi bajokkal küzdött. Hauck különben *szakkörökben meglehetősen jó hírnévre örvendett.* Szakkörökben a letartóztatás óriási szenzációt okozott.

Erdélyi zsidó diákok a pittsburgi egyetemen

Hogyan élnek Amerikában a diákok

(Pittsburg, január 22. Az Új Kelet tudósítójától.) Mióta a romániai egyetemi mozgalmak a zsidó tanulók részére csaknem lehetetlenné tették a tanulást, azóta a világ minden részébe szétszóródtak az erdélyi diákok, hogy a világ leghíresebb egyetemein szerezzék meg azt a tudást és készséget, melyet a hazai egyetemeken megnehezített számukra a fajgyűlölet. A köztudat szerint az erdélyi zsidó diákok legnagyobb része a bécsi, párisi és olaszországi egyetemeken végzi tanulmányait. Alig tudnak róla, hogy aránylag elég sok erdélyi diákot a tudományosság egész az Újvilágig üzött el. Pedig így van. Az Egyesült-Államok egyik leghíresebb egyetemén: a pittsburgi egyetemen is számos erdélyi diák tanul és törekszik arra, hogy kiképzése után kiváló munkása legyen az egyetemes emberi kultúrának.

Nemzetközi diákélet Pittsburgban

Pittsburgot eddig inkább mint híres ipari centrumot ismerték Európában. Pedig ennek a városnak legfőbb nevezetessége az a két egyetem, mely hírnév tekintetében vetekedik az oxfordi, bécsi, vagy párisi egyetemekkel. Két egyeteme is van Pittsburgnak: az egyik az „University of Pittsburg” és a „Carnegie Institute of Technology”. E két egyetem diákjai a világ minden részéből verbuválódnak össze. Alig van talán a világon olyan nemzet, amelynek fiai ne lennének képviselve a pittsburgi egyetemen, főleg pedig a világhíres mérnöki iskolában. Angol, francia, német, román, spanyol, holland svéd és norvég diákok békén férnek meg az egyetem padjaiban a kínai, japán, hindu, egyiptomi és a délamerikai diákokkal. Még Előindia is képviselve van az egyetemi padokban. Távolságtól, távol minden nacionalista-soviniszta villongástól, — felemelő látvány végignézni ezen a hatalmas diákseregben, amelynek kebelében nem ismernek felekezeti különbséget. Zsidó, keresztény, buddhista és mohamedán a legnagyobb egyetértésben törekednek itt a tudás maximumának elsajátítására.

Ahol nincs politika az egyetemen

A pittsburgi egyetem diákjai nem politizálnak, nem viszálykodnak, hanem inkább egymást támogatják a közös célban, mely itt egyetlenül uralkodik: minél többet elsajátítani a rendelkezésre álló idő alatt a tudományokból. Ezek a diákok nem faji és felekezeti alapon bírálják el egymás kvalitásait, vagy érdemeit, hanem az egyedül jogos szempontot véve alapul: erkölcsi derékség és tehetség szerint. Az igazgatókat itt könyörtelenül közösitik ki magukból a diákok.

A Carnegie Institute of Technology Pittsburg északi részén, az óriási Scheuley-parkban

terül el. Az egyetem rengeteg épülettömbjei óriási forgalma a hatalmas városban egy egész kis külön várost alkotnak. A nagyszerű iskola-épületek mellett pompás rendben sorakoznak laboratóriumok, műhelyek, könyvtárak, muzeumi és műcsarnoki épületek. A nők számára külön egyetemi épületek sorakoznak, valamivel távolabb az egyetem főépületétől, a „Woodlown Avenue” sarkánál. E női egyetem körül emelkednek a zenei, festői, szobrász és színművészeti akadémiák. Ezekben az egyetemi épületekben évente nyolc-tízezer diák fordul meg azért, hogy magát a különböző tudományágakban kiképezhesse.

A diákság szociális problémáit megoldották

Az amerikai tanszabadságra és az amerikai élet praktikusságára élénk világot vet az a tény, hogy az egyetemnek nemcsak nappali, hanem esti tanfolyama is van. Az esti tanfolyamok teljesen megoldják a vagyontalan diákok szociális helyzetét, akik nappal különböző állásokban foglalkozkodnak, hogy este megmosakodva és kiöltözködve vehessenek részt az egyetem előadásain. Este öt-hat óra tájban a város minden részéből szállingóznak hazafelé a dolgozó diákok, hogy rövid pihenés után a leghíresebb amerikai professzorok előadásain vehessenek részt. Európai szemnek különösen felemelő látvány az, hogy a nappal még lakatos, asztalos, fényképész, soffőr, vagy gyári munkás estére mint vedlik át egyetemi hallgatóvá. Még felemelőbb látvány az, hogy az egyetemi hallgatók soraiban negyven-nyegenöt év körüli családapák, gazdag és előkelő állású emberek számosan foglalnak helyet, akik egy sorban tanulnak a világ minden részéből összesereglett idegenekkel. Az amerikaiak — szemben az európai sovínisztákkal — büszkeséggel tekintenek a körülük tanuló idegenekre, mert nemzeti önértéküknek hizeleg az, hogy egyetemeiket oly messzi országokból keresik fel.

Az esti tanfolyamokon résztvevő diákok közül igen kevésnek van szüksége szülői, vagy egyéb támogatásra, mert amire egy diáknak Amerikában szüksége van, azt egy kevés akarattal könnyen meg lehet szerezni, mint ahogy általában az Egyesült-Államokban erős akarattal sok mindent lehet elérni. Az egyetemnek külön állasközvetítő irodája van, melynek az a feladata, hogy az esti tanfolyamon résztvevő diákok számára megfelelő állást szerezzen. Ez az állasközvetítő iroda még arra is figyelemmel van, hogy a hozzáfutóknak lehetőleg olyan szakmában találjon elhelyezést, amilyen fakultáson az illető tanul. Igen gyakran esik meg, hogy huszonkét-huszonhárom éves abszolút diákok már főmérnöki állásokat töltenek be. És mindez magától értetődő itten, ahol a tudomány és iskola nem luxus, nem politizáló hely, hanem az életre előkészítő intézmény, mely nemcsak megjelöli az utat a boldogulás felé, hanem diákjai részére meg is szerzi a boldogulás lehetőségeit.

A diákutca élete

Az egyetem mellett elvezető Woodlown Avenue a pittsburgi diákélet fókusza. A hatalmas utcának jórészen diákinternátusok épületei emelkednek, felváltva fiú- és leányinternátusok, mintegy harminc épületben. Az ablakokból mindenütt zene- és ének-szó hangja szűrődik az utcára, ahol fürge automobilokon jönnek-mennek a mindig vigkedélyű diákok. Nyári és őszi esteiken az egyetem ötven tagból álló jazz-bandje az utcán üti fel tanyáját és elhelyezkedve a diákterem előtt, rázendít a legújabb jazz-band nótára. A dal szavára alig néhány perc alatt az utca már tele van diákokkal, leányokkal és fiukkal vegyesen. Leányok és fiúk vidám életkedvtől duzzadón gyujtanak rá a legújabb indulóra. A zenekar bevezetéstől mindig a Carnegie-indulót játsza, amelyet minden diák és diáklány meghatottsággal énekel végig. Utána természetesen a legfrissebb jazz-dalok következnek. A következő öt percben a két-három ezer főnyi diáklányt diákfiúk kapják derékon és olyan bált rendeznek az utca aszfaltján, hogy zeng tőle az egész környék. Ilyenkor aztán megszűnik az autóforgalom, megszűnik minden, mert a Woodlown Avenue a diákság az ur. Szombatokint a különböző fakultások diákjai rendeznek multságokat, míg vasárnap a koncert-teremben művészeti hangverseny szórakoztatja a diákokat.

A pittsburgi egyetem diákjai nem ismerik a lakásnyomort. A legtöbb diák gyönyörűen és a legnagyobb kényelemmel berendezett internátusokban lakik, ahol a diákság a kényelem mellett minden kulturális szórakozást is megtalálhat. Az internátus épületének földszintjén fényes klubterem van, amelyekben rádiókoncertek és egyéb hangszerek szórakoztatják tanulást után a nemes tudáskeresőket. Ezenkívül fürdőszobák és telefonok állanak a diákság rendelkezésére.

Aligha van a világon még egyetem, ahol annyira az életre, becsületre és szorgalmas munkára nevelnek az ifjúságot, mint itt.

Goldstein Jenő

Dr. Augner Jenő

(Targu-Mures-Marosvásárhely, január 22. Az Új Kelet tudósítójától.) Fiatalon, alig harminchat éves korában, viruló munkaképességének teljében ragadta el a halál dr. Augner Jenő ügyvédet, a status quo zsidó hitközség elnökét. Hetek óta súlyos betegség kötötte ágyához dr. Augner Jenőt és ez alatt az idő alatt nem csak marosvásárhelyi barátai százainak, hanem az egész erdélyi zsidó közéletnek aggódo szeretete állta körül betegágyát.

Ma a kora reggeli órákban villámgyorsan terjedt el a hír, hogy Augner Jenő meghalt. Marosvásárhelyen mély és őszinte megdöbbenést és megilletődést keltett a hír, mert Augner Jenő a legnépszerűbb és legnagyobb köztiszteltetben álló polgárok egyike volt.

Mint ügyvéd nemcsak széleskörű jogi tudásáról és abszolút megbízhatóságáról volt közzismert, hanem mindenekelőtt arról a szinte önfeláldozásig menő munkakészségéről, amellyel a jogi segélyért hozzáfutókat ügyét felkarolta. Augner dr. igen jelentős szerepet töltött be Marosvásárhely közéletében. Az a szeretet és az a közbecsülés, amellyel iránta mindenki viseltetett, emelte őt aránylag fiatalon a status quo hitközség elnöki székébe.

A zsidóság ügyéből Augner dr. sohasem csinált politikát. Minden zsidó ügyet és intézményt egyforma szeretettel karolt fel. Különösen a zsidó iskola ügyét viselte szíven, de áldozatkészséggel és lelkes munkával vette ki a részét minden más zsidó munkából is. Igaz zsidó szívének egész melegével minden törekvése odairányult, hogy az egyes zsidó frakciók közötti ellentéteket tompítsa.

Temetése pénteken délután két órakor lesz a status quo templom előcsarnokából.

Okvetlenül nézze meg a
Központi BAR Central
szenzációs januári műsorát.
Előadás kezdete pont 10 órakor.

A Keren Kajemet váltja meg Erec Jisrael földjét

A diárlétele

Woodlown Avenue A hatalmas utcának... mintegy harminc... ahol fürgé automo-... megatottsággal... Goldstein Jenő

Goldstein Jenő

Jenő

Január 22. Az... Jenő ügyvédet, a... villámgyorsan ter-... Maros-... Angner Jenő a leg-... körü jogi tudásáról... Radoj román vicekonzul... Zsarolási kísérlet a bécsi román vicekonzul ellen.

meg a Central műsorát. 10 órakor.

öldjét

A szép varsói kémnő tragikus halála

Egy törzstisztet gyanúsítanak a gyilkossággal. Aki négy ország számára kemkedett

(Varsó, jan. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Titokzatos bűnügy tartja már napok óta izgalomban a varsói közönséget. A vasuti hidon ugyanis néhány nappal ezelőtt fiatal női holttestet találtak.

Amikor a vasuti hídról a rendőrszem beszámoltotta a holttestet a rendőrség bonctani intézetébe, azonnal felismerték a halottban Madau Margitot, az egész városban jól ismert, feltűnően szép német tanárnőt, aki körülbelül egy évvel ezelőtt költözött Varsóba és ott német leckékből tartotta fenn magát.

Néhány héttel ezelőtt az a gyanu merült fel ellene, hogy Madau Margit egész közönséges kémnő. Amikor névtelen levélben feljelentést tettek ellene, a rendőrség elfogta és börtönbe záratta.

Három nap óta azonban a szép kémnő nem tett eleget jelentkezési kötelezettségének. Egy rendőrségi fogalmazó ezért a lakására ment, amelyet bezárva talált. Amikor felnyitották az erösen elzárt lakást, Madau Margitot sehol sem találták.

A fiókjában az előkelő törzstiszthez intézett levelet találtak, amelyben beismerie, hogy kémkedett. Nemcsak a francia és német, hanem angol és a japán hadsereg részére is küldött kémjelentéseket a lengyel katonai állapokról.

Amikor a rendőrfogalmazó a bűnjellel beért hivatalába, éppen akkor vitték a rendőrségre Madau Margit holttestét is. Megállapították ezután, hogy katonai revolverrel ölték meg, a fegyver valamely lengyel törzstiszt tulajdona lehetett.

A gyanu természetesen Madau Margit völégényére vetődik. De érthetlenné teszi ezt a föltevést az, hogy miért gyilkolta volna meg a völégénye akkor, amikor még nem is tudta, hogy menyasszonya kémnő és pusztán azért lett a menyasszonyává, mert a lengyel katonai hatóságok közléle akart férközni.

Zsarolási kísérlet a bécsi román vicekonzul ellen. Bécsből jelentik: Hétfő este Radoj román vicekonzul Sperlgasse 1. szám alatti lakásán megjelent egy férfi, aki pénzt kért bizonyos ellenszolgáltatás fejében.

A jasi diákok új mozgalmát indították a numerusz klauzus bevezetésére

Bratianu miniszterelnök ma dönt a keresztény liga feloszlatása ügyében

(Jasi, január 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jasi egyetem diákjai újabb mozgalmat indítottak a numerusz klauzus érdekében. A keresztény liga diákjai memorandumot terjesztettek az egyetem rektora elé, melyben a numerusz klauzuson kívül a hullatügy szabályozását és a legutóbb életbeléptetett egyetemi szabályzatok visszavonását is követelik.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök ma fog dönteni a jasi prefektusnak a keresztény diákok szövetsége működésének betiltására vonatkozó előterjesztése felett.

Hiteles hírek Trockij eltávolításáról

A kommunista párt központi bizottságának határozatai

(Varsó, január 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Trockij eltávolításáról Moszkvából most már hiteles hírek is érkeznek. A kommunista párt központi bizottsága január 18-án plenáris ülést tartott, amelyben Trockij magatartását ismertették a revolució és a pártszervezet kérdésében.

A központi bizottság tagjai hosszabb eszmecsere után két szavazat ellenében a következő határozatot hozta: 1. Trockijt kategorikusan figyelmeztetni kell a pártfegyelem szükséges betartására és pedig nemcsak szavakban, hanem tettekkel.

A bukaresti expressz katasztrófája

Földvár állomás mellett kisiklott az éjszakai expressz. Tizenöt sebesült

(Brassó, január 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap éjszaka Földvár állomás mellett borzalmas vasuti katasztrófa történt. A Bukarest felé induló 32-es számú expresszvonat teljes gőzzel rohant keresztül a Földvár melletti Halta-Rosu állomáson.

A katasztrófa megtörténte után küldöncök útján értesítették a szomszédállomást, ahonnan Brassótól kértek segítséget. Brassó azonban segélyvonatot indított a katasztrófa színhelyére és a segélyvonattal kihozott munkások és orvosok segítségével megkezdték a mentési munkálatokat.

Férfi és más magánbirtokból származó antikvitások s műtárgyak. M. gtehiúthetős kiállítás naponta d. e. január 18-tól 9-ig és 8-ig. „ARTA”. Cluj, Str. Avram Iancu (volt Petőfi-utca) 3. sz. alatt

A Keren Hajesszód építi fel az országot

A magyar ellenzék nem egységes a parlamenti passzivitás feladásának kérdésében

Drózy Győző a választókat akarja leszavaztatni

(Budapest, január 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlés azon határozata, mely kimondotta, hogy az ellenzéki képviselők kizárását hatálytalannak tekinti, az eddig teljesen passzív magatartású ellenzék körében nagy megmozdulást idézett elő. Az ellenzéki képviselők kibontakozási utat keresnek. Baross János, az ellenzéki blokk egyik vezérfője kijelentette, hogy helyénvaló volna, ha a hatalmon levő párt jönne ajánlatokkal a kibontakozásra vonatkozólag az összehívandó pártközi konferencián. Az ellenzék szívesen látná, ha a konferencián, amelyen a vitás kérdéseket akarják letárgyalni, Zsitvay nemzetgyűlési elnök elnökölne. Ebben az esetben az ellenzék nem zárkózna el az értekezleten való részvételtől.

Egyébként az ellenzéki blokk körében nézeteltérések merültek fel, mert míg az egyik rész vissza akar térni a parlamentbe, addig a másik rész tovább is passzivitásban akar maradni. Az ellenzéki képviselők egy része dek-

laráció kiadását szorgalmazza, amelyben az ellenzék távollétében a nemzetgyűlésen történt dolgokról nyilatkozna. Az ellenzéki képviselők ez a része csak a deklaráció megtörténte után vonulna be a parlamentbe. Ezzel ellentétben egy másik vélemény is alakult ki, amely szerint az ellenzéknek nem szabad addig bevonulnia a parlamentbe, amíg a választójogra és házszabályokra nézve nem csikarnak ki engedélyeket a kormánytól.

Drózy Győző a demokratikus szövetség pénteki ülésén határozati javaslatot fog beterveztetni. El javaslat szerint az ellenzéki képviselőknek titkos választáson kell megkérdeznük a választóitól, hogy mire várnak. A tegnapi nap folyamán a demokratikus blokk oldaláról lépések történtek a kiegyezésre. Egy ellenzéki képviselő Zsitvay előtt kijelentette, hogy Bethlen miniszterelnök elé óhajta terjesztetni azt a tervezetet, amelynek alapján a közeledés létrehozható volna.

Sakkjátszma közben tartóztatták le a bécsi rablógyilkost

Karl Bergmeister főiskolai hallgató gyilkolta meg Geissler Bertát. Az áldozat testvére vezette nyomra a rendőrséget

(Bécs, január 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi rendőrség Geissler Berta gyilkosa után megejtett szokatlan nagy apparátussal lefolytatott nyomozása szombat este meghozta teljes eredményét. A rendőrség ugyanis Karl Bergmeister huszonkétéves, Innsbruckban született fiatalember személyében elfogta a szerencsétlen leány gyilkosát. Bergmeister a grázi kereskedelmi akadémia tanárának, Rudolf Bergmeisternek fia. Viharos életű ifjú, aki legutóbb az iparművészeti iskola tanfolyamán volt, de innen is távoznia kellett. Mindössze a meidlingi kampókeresztetek otthonában volt szívesen látogatott vendég. Letartóztatása a városban óriási feltűnést keltett, a rendőrség Schottenringen lévő épülete előtt százszámra állottak órákhosszat a kíváncsiak, hogy az épületből kijövő tisztviselőktől és detektívektől részleteket tudjanak meg a gyilkos elfogatásáról és vallomásáról.

A gyilkos nyomában

Wahl udvari tanácsos, a bűnügyi osztály vezetője, a meggyilkolt leány nővérétől Haudeck postatiszt feleségétől tudta meg, hogy Geissler Berta egy Bergmeister nevű diákkal állott ismeretségben. Ez a nyom elég volt ahhoz, hogy a bécsi rendőrség két órán belül tisztában legyen a gyilkos kiletével. Megtudták, hogy a Wattmann-gasse-ban lakott Antonie Rammer özvegyasszonynál, együtt egy Rummel nevű németországi főiskolai hallgatóval. A helyszínre kiküldött detektívek megtudták, hogy Bergmeister szombaton reggel távozott lakásáról és azóta nem tért vissza. Amikor elment, azt mondta, hogy Rummel számára bentazási vizumot kell szereznie. Minthogy Rummel hannoveri származású, bentazási vizumra egyáltalán nincs szüksége és már ezzel meg lehetett állapítani, hogy Bergmeister hazudott.

A rendőrség abban a hitben volt, hogy a gyilkos eltávozott az osztrák fővárosból. Ez a feltevés azonban nem bizonyult valósnak, mert délután 3 órakor Rammerné lakásán megjelent a 37-es számú hordár, akinek posztja a Südbahn indóház előtt van és átadott harmincezer koronát tartalmazó levelet az asszonynak. A levélben Bergmeister jelzi, hogy ezzel az összeggel le akarja róni mult heti lakbértartozását.

— Ne aggódjon asszonyom, — írja a fiatalember — Stájerországba utazom, ahol el fogom jegyezni magam.

Ez a levél meggyőzte a rendőrség embereit arról, hogy a gyilkos a városban tartózkodik. A lakáson megtalálták Bergmeister két önarcképét. A fiatal gonosztevő ugyanis elég ügyesen rajzolt és a képek az asszony állítása szerint nagyon jól sikerültek. A rendőrség emberei a képeket azonnal sokszorosításra átadták az illetékes osztálynak és a körözölevelet másnap már ki is bocsátották Bergmeister ellen.

A nyomozás során megtudták, hogy Bergmeister Hietzingben a Karl Kautschkyhoz címzett kávéháza szokott járni, ahová különben vasárnap este hat órára randevut is adott néhány ismerősének. A kávéházban egy rendőrtisztviselő megállapodott Hans Müller fizetőpincérral, hogy mielőtt a gyilkos belép a kávéházba, nyomban adjon jelet róla.

Háromnegyed hat órakor Bergmeister belépett a helyiségbe, feketét kért és egy kávéházi vendéggel, Kampmanné asszonnyal leült sakkot játszani. A kitűnő sakkjátékos ezuttal nagyon figyelmen kívül és rosszul játszott. Amikor partnere megkérdezte tőle, miért ideges és miért nem csinálja a huzásokat jobb kezével, Bergmeister így szólt:

— Megvágtam az ujjamat, azért nem játszhatom a jobbkezemmel és bizonyára ettől vagyok ideges.

Azután engedelmet kért Kampmannától, hogy távozik. Egy pohár likört kért és bement a kávéház másik termébe egy turista-egyesület tagjaihoz. Itt már nem látszott idegesnek, frissen szólt bele a társalgásba és amikor a társaság tagjai új ruháját és új kalapját bírálgatták, többször felnevetett.

Hirtelen azonban elborult az arca, mert Schlögel és Kohlross rendőrinспекtorok hozzáléptek és kijelentették előtte, hogy le van tartóztatva. A két rendőrtiszt megfogta a kezeit és egy később odaérkezett rendőr pedig bilincseket tett a kezeire. Bergmeister halotthalványan kérdezte:

— Uraim mit akarnak tőlem?

A tisztviselők nem feleltek kérdésére, hanem a legközelebbi örszobába vitték Bergmeister, aki itt már teljesen megtört. Percek multán megjelent az örszobában Wahl udvari tanácsos is több rendőrtisztviselővel.

Tejjes beismerésben

A tanácsos első kérdése ez volt:

— Ön követte el a gyilkosságot?

Alig hallható igennel válaszolt a gyilkos, aki ezuttal nem tudott többet mondani, csak annyit, hogy Geissler Bertának találatát adott a Ziegler-gasseban és megállapodás szerint elkísérte őt a Karlsplatzig. Geissler Berta az uton közölte vele,

hogy egy nagyobb összeget fog a Klein & Comp cégnél felvenni.

A személymotoszalkalmával tizenhatmilliót találtak nála. A hiányzó összegben a gyilkos kiöltözött, új ruhát, új télikabátot vásárolt, cipőket, sál, ezüst órát és ezüst dohányszelencét.

Az est folyamán megmutatták a tört Bergmeister barátainak, akik a gyilkos eszközben ráismertek barátjuk fegyverére.

Csak másnap lehetett Karl Bergmeisteről kimerítő vallomást kapni. A megtört fiatalember teljes őszinteséggel tárta fel a gyilkosság előzményeit, annak előkészületeit és megfontoltsággal történt végrehajtását. Elmondotta, hogy egy vendéglőben ismerkedett meg Berta Geisslerrel, aki másodszori találkozásuk után bizalommal volt iránta és elmondta neki, hogy gyakran egész vagyonekat hord aktatáskájában. Ez a kijelentés megérlelte benne a gyilkosság szándékát. Állandóan törrel járt és csak megfelelő alkalomra lesett, amikor szerencsétlen áldozatát leterithesse. Ez az alkalom a gyilkosság napján adódott. Amikor a szerencsétlen leány kijött a Karlsplatz 3. számú házból, a kapu alatt Bergmeister odaadta saját táskáját is, hogy ilyen módon mind a két keze le legyen kötve. Ebben a pillanatban nyakába dőfte a tört. A vér kiszökött a leány nyakából és bemocskolta a fiú felöltőjét.

— Ekkor — folytatta a gyilkos — a leejtett két táskát felemeltem, közben azonban a leány kihuzta a tört nyakából, megragadta jobb kezemet és mutatoujjamba teljes erővel beleharapott. En hatalmas ütéssel fejbévágtam, mire a leány elterült.

Bergmeister ezután elmondotta, miképpen sikerült elillannia. A közeli utcák egyikében bement egy szabóhoz, ahol raglánt vásárolt, hiánya vérfoltos kabátját otthagyhassa. Ezután a Dianna-fürdőbe ment, itt az orvos bekötötte harapástól megsebzett ujját. A fürdőből különböző vásárlások céljából lement a Kärntnerstrassera, este egy kabaréba látogatott el, éjjel pedig egy leány társaságában mulatott. Az utolsó pillanatig nem gondolt arra, hogy a rendőrség a nyomában van.

Bergmeister elmondotta a kihallgatás során még azt is, hogy ezuttal sürgős volt számára a gyilkosság, mert meg akarta téríteni Rummel lakótársát, akitől ugyanis egy ruhát lopott, amelyet háromszáz ezer koronáért adott el. A gyilkos különben 1923-ban is hárommillió koronát sikkasztott egy könyvtár kárára. Ez az összeget azonban apja kifizette és így nem került sor bünyenyítő eljárásra. llene. Bergmeister 1923 február 15-től 1924 február 15-ig, tehát egy teljes évig hallgatója volt az iparművészeti iskolának. Egy szemeszteren át tanítványa volt Boehm professzornak, majd később Hoffmann tanár tanítványa lett. Igen rendesen viselkedett, jól tanult. Amikor azonban tavaly januárban visszatért, már teljesen visszaesett. Az előadásokat ritkán látogatta, később pedig egészen kimaradt. 1924 február 15-én emiatt törölték is a látogatók listájából.

Karl Bergmeister átadták az ügyészségnek.

A zágrábi tábla szabadlábba helyezte Radics párthívelt

Zágráb, január 22. A zágrábi királyi tábla tegnap hirdette ki határozatát a főügyészségnek a horvát parasztpárt vezérei szabadonbocsátása ügyében hozott törvényszéki végzés ellen beadott felebezések tárgyában. A tábla megsemmisítette a törvényszéki vádtanács végzését és elrendelte a vizsgálat folytatását, azonban kimondotta, hogy a letartóztatásra nincs ok és elrendelte Radics összes párthíveinek szabadlábba helyezését. A letartóztatottak azonnal elhagyták a törvényszék épületét, de amikor az utcára értek, rendőrkordon vette őket körül és újból letartóztatta a pártvezéreket azzal az indoklással, hogy újabb bizonyítékokat találtak bűnösségükre. Zágrábban nagy az izgatottság, zavargások azonban nem történtek.

„Hajó“

TEA

védjegy

illata és ize felülmulhatatlan.

A három legjobb minőség: 74 — 220 — 55 szám

Iroda és lerakat: „CORABIA“ S. A. R.
Bukarest, Strada Matei Millo 8.

Az Uj Kelet
ság n
Szerkesztik
Felelős sze

A mai
Kelet heti
tünk megj

Pente

5685 Tév
1925 janu

látásai telj
és meglátá

Amikor

lenesen fel

nak megje

vel érkezé

melléklet

De bármen

ragaszkodá

ideig nem

őszintén:

amelyek a

visszatarto

óriási kida

költségveté

nek magun

tet vállalju

Az Uj

az erdélyi

néhány hón

ségnek, an

réken örv

hogy egy

fedezni tud

de szívesen

mert biztos

zsidó közö

tányolni fá

zsidó ház, a

deljék. Csa

tudni hetila

Az Uj K

uj cím alát

egyrészt a

szimbolizál

juttatni, ho

melléklet

dag tartal

szemben, a

képvisel.

Ezt a n

hetilapot az

sen díjmen

hogy hetila

erősebb kap

zsidósága

egymásért

népért és a

— Meg

megújításá

ciójára Gri

ki, amely sz

ket, melyek

a lejárt utl

nében két d

— Meg

kamara ül

lamentet ma

ülésén Orlea

viselők nem

ban, az ülé

legközelebbi

— Téve

működésér

ján az Uj K

uj vallásügyi

biztosítanak a

tosan most I

vallási sektá

seknek dekla

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő

A mai naptár

„A föld”

A mai napon újra utnak indítjuk az Uj Kelet heti irodalmi mellékletét. Heti mellékletünk megjelenésének első napja óta páratlanul hozzáférközt olvasóközönségünk szívéhez. Nagy elégtétellel és kétszeres örömmel töltött el minket ez a tudat. Örültünk annak, hogy az erdélyi zsidó olvasóközönség kulturális igényeit ennyire ki tudtuk elégíteni. De ez viszont élő bizonyítéka volt annak, hogy az erdélyi zsidóság törekvései és zsidó meglátásai teljesen azonosak a mi törekvéseinkkel és meglátásainkkal.

Amikor az elmúlt nyári idény alatt ideiglenesen felfüggesztettük az Uj Kelet hetilapjának megjelenését, olvasóink köréből özönrel érkeztek a levelek és sürgetések, hogy a mellékletet minél előbb indítsuk újra utnak. De bármennyire is jól esett lelkünknek ez a ragaszkodás, a sürgetéseknek aránylag hosszú ideig nem tudtuk eleget tenni. Bevalljuk őszintén: anyagi megfontolások voltak azok, amelyek a hetilap újra való megindításától visszatartottak bennünket. A heti melléklet őrjáts kiadási többlettel terheli meg lapunk költségvetését és nem éreztük eléggé erőseknek magunkat arra, hogy ezt a többlettel vállaljuk.

Az Uj Kelet azonban napról-napra erősödik az erdélyi zsidóság körében és a szüneteltetés néhány hónapja alatt — hála annak a népszerűségnek, amelynek lapunk erdélyi zsidósága körében örvend — meggyarapodtunk annyira, hogy egy hetilap külön költségeit is részben fedezni tudjuk. Csak részben tudjuk fedezni, de szívesen vállaljuk a nagy megterhelést, mert biztosak vagyunk abban, hogy Erdély zsidó közönsége fokozottabb erővel fogja méltányolni fáradozásunkat és rövidesen nem lesz zsidó ház, amelyben az Uj Keletet meg ne rendeljék. Csak ilyen körülmények között fogjuk tudni hetilapunkat állandóan fentartani.

Az Uj Kelet hetilapja a mai naptól kezdve új címet jelenik meg. Ezzel az új címmel egyrészt a hetilap eszmei tartalmát kívántuk szimbolizálni, másrészt kifejezésre akartuk juttatni, hogy itt nem egy megszokott napilap-mellékletről van szó, hanem egy komoly, gazdag tartalmu képes, irodalmi hetilappal állunk szemben, amely önmagában is nagy értéket képvisel.

Ezt a nagyértékű, gazdag tartalmu irodalmi hetilapot az Uj Kelet előfizetői ezután is teljesen díjmentesen fogják megkapni. Kívánjuk, hogy hetilapunk újabb és még az eddiginél is erősebb kapocs legyen közöttünk és Erdély zsidósága között, hogy tudjunk kölcsönösen egymásért élni: a zsidó sajtó az erdélyi zsidó népiért és a zsidó nép az erdélyi zsidó sajtóért.

Megkönyvitették a lejárt utlevelek megújítását. A kereskedelmi kamara intervenciójára Gritta rendőrprefektus rendeletet adott ki, amely szerint mindazokat a lejárt utleveleket, melyeket a prefektus adott ki annakidején, a lejárt utlevél, adóbizonylat és kérvény ellenében két óra alatt megújítja a rendőrség.

Megnyitották és újból elnapolták a kamara ülését. Bukarestből jelentik: A parlamentet ma újból megnyitották. A kamara ülésén Orleanu elnök konstatálta, hogy a képviselők nem jelentek meg határozatképes számban, az ülést azonnal be is rekesztette és a legközelebbi ülést hétfőre tűzte ki.

Téves hír a vallási szekták szabad működéséről. Bukaresti távirati jelentések alapján az Uj Kelet is hírt adott arról, hogy a készülő új vallásügyi törvényben külön működési jogot biztosítanak a vallási szektáknak. Ezzel kapcsolatban most Lepadatu kultuszminiszter a lapokban a vallási szektákról megjelent híreket teljesen téveseknek deklarálta.

Nem bíztatnak sikerrel a kölcsöntárgyalások

Cáfolják Barbu Stirbey külföldi misszióját

(Bucuresti-Bukarest, január 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt hivatalos jelentések alapján hírt adtunk már arról, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter, aki a párisi szövetségi pénzügyi konferencián Románia érdekeit képviseli, Londonba utazott, hogy az angol bank- és pénzügyi körökkel a Romániának folyósítandó kölcsönről tárgyaljon. Ugyanakkor magánforrásból eredő hírek szerint arról is hírt adtunk, hogy Stirbey herceg ugyancsak a kölcsön ügyében Párisba utazott.

A pénzügyminiszter Londonba utazása előtt a lehető legoptimistikusabb hangon nyilatkozott a kölcsön kilátásairól. A pénzügyminiszter optimizmusa ugylátszik nem volt egészen indokolt, mert a legfrissebb hivatalos értesülések szerint az Angliából érkező hírek nem indol-

kolják a kölcsönrel kapcsolatos optimizmust, amely legalább is korainak látszik.

A kölcsöntárgyalások meghiusulására mutat egyébként az a körülmény is, hogy illetékes körökben megáfolják azt a hírt, hogy Barbu Stirbey herceg kölcsön ügyben utazott Párisba. Az ország közvéleménye pedig hozzá van szokva ahhoz, hogy valahányszor meghiusul egy kölcsöntárgyalás, mindannyiszor meg jön a cáfolat, amely szerint egyáltalában nem is volt szó kölcsönről. Stirbey — a cáfolat szerint — a Steana Romana petróleumvállalat részvényei ügyében utazott külföldre, amely részvényeket a Deutsch Bank Svájcban elzalogosított és a részvények árfolyaméséséből bizonyos komplikációk álltak elő, amelyeknek rendezése tette szükségessé az utazást.

Genfben elfogott romániai csekkcsaló. Genfből jelentik: Genfben letartóztaták Nazare Mihály román állampolgárt, aki több csalást követett el. Nazare végig utazta Amerikát, Európát és igen sok csekket hamisított. Genfben abban a pillanatban fogták el, amikor hamis csekket akart elhelyezni.

Párisi rendőrök összeütközése az idegenekkel. Párisból jelentik: A párisi rendőrség legutóbb razzziát tartott a Chatelain-színház negyedében és egy hirhadt tanfán 51 kétes alakot fogdosott össze, akik közül csak öt volt francia, a többi lengyel, orosz, német, cseh és másfajta. Valamennyinél revolvert, egyséknél tört is találtak. Mikor a detektívek rajtuk ütöttek, a veszedelmes társaság védekezett a letartóztatás ellen, melynek során egy rendőrtisztviselő súlyosan megsebesült.

A beszercei Ruth leányegylet műsoros estélye. Beszerceiről jelentik: A beszercei Ruth leányegylet nemrég tartotta meg fennállása óta első műsoros estélyét. Az estély a legnagyobb siker jegyében zajlott le. Dr. Halberg Gyula lendületes beszéddel nyitotta meg a programot, majd ezután rendkívül nívós előadás következett, amelyen a somér-csoport több tagja is szerepelt. Rubin Jolánt, az egylet elnöknőjét illeti a dicseret a nívós műsor összeállításáért, míg Vidder Cilli társelnöknő a K. K. L. javára kisorsolt kézimunkák készítését vezette nagy ambícióval. A rendezésben Herschmann Phöbus K. K. L. biztos is nagy mértékben kivette részét. Az estély 9000 lejt, a kisorsolt kézimunkák pedig 4500 lejt jövedelmeztek a Keren Kajemet javára.

Az elkergetett kínai császár elmondja a trónfosztás részleteit. Londonból jelentik: A „Manchester Guardian” egyik munkatársa meglátogatta Pu Ji kínai excsászárt, akit tudvalevőleg Feng keresztény generális mozdított el trónjáról. A lakosság egyrésze még mindig felháborodással beszél erről az esetről, amelyről maga a trónja vesztett császár nyilatkozott. Nyilatkozata így hangzik: „Tavaly, november 15-én délelőtt 11 órakor két tábornok jelent meg néhány száz katona kíséretében palotám előtt. A tábornokokat Feng küldte. Kijelentették, hogy azonnal beszélni óhajtanak velem és én kénytelen voltam fogadni őket. Minden különös teketória nélkül kijelentették, hogy délután három órakor el kell hagynom a palotát, különben nem állhatnak jót a következményekért. Ugy beszéltek, mintha a nép kívánná távozásomat. Ezután írást tettek elémbé, amelynek tartalma az volt, hogy lemondok címeimről és palotámat elhagyom. Én nem akartam aláírni ezt az okiratot, mert ilyen elhatározó lépésre csak alkotmányos uton lettem volna hajlandó. Nem is irtam alá, ellenben az erőszaknak engedve, elhagytam a palotát. Eddig szól az elűzött uralkodó interjúja. Pu Ji mindössze tízenyolc éves és nemrégén nősült. Hat éves korában már egyszer kényszerítették a trónról való lemondásra. 1917-ben egy államcsíny ismét visszahozta őt néhány napra a trónra, ahonnan azonban elzavarták és Csun hercegnél, nagybátyjánál keresett menedéket. A fiatal, de viszontagságos múltú császár kijelentette még az angol újságíró előtt, hogy örül annak, hogy visszanyerte szabadságát. Terve nagyobb utazásokat tenni, először Mukdenbe utazik szülei sírjához, azután Japánba megy és onnan Európába.

A londoni kód egyre tart. Londonból jelentik: A kód egyre tart és rengeteg károkat okoz. Eddig is többmillió font kára van a forgalomnak, az iparnak és a kereskedelemnek.

Életfogytiglani fegyházra ítélték a nyitrai rablógyilkosság felbujtóját. Annak idején nagy feltűnést keltett a gyilkosság, amit Nyitrán a mult év februárjában követtek el özvegy Kolenatz Ödönné ellen. A nagy erélyvel folytatott nyomozás rövidesen eredményre vezetett és a gyilkosságot tettesét Szaffko József 22 éves mézároslegény személyében sikerült kézrekeríteni. Ugyancsak elfogták a felbujtót is Lukacsik Giza személyében. Mint megállapítást nyert, a gyilkosságot abból a célból követték el, hogy kirabolják az öregasszonyt, akiről tudták, hogy vagyona van. Az annak idején részletesen ismertetett zsebkeendő-trükk, melyet a nyomozást vezető Teichmann kapitány alkalmazott, nagyban hozzájárult az igazi tettesek kézrekerítéséhez. Szaffko ekkor már szökésben volt. Egy Pozsonyban tartott razzia alkalmával került rendőrkézre. Már-már szabadonbocsátották, mivel Kovács névre szóló igazolvánnyal igazolta magát, amikor az utolsó pillanatban megjelent a rendőrségen a nyitrai csendőrség kiküldöttje, Jónás alhadnagy, aki felismerte és letartóztatta a gyilkost. A tárgyalás folyamán Szaffko beismerésben volt és súlyosan terhelő vallomást tett Lukacsik Giza ellen, aki egyébként tagadta a gyilkosságban való részvételt, illetve azt, hogy Szaffkot felbujtotta. A bizonyítékok alapján a nyitrai törvényszék mindkettőjüket elítélte. A gyilkos Szaffkot tizenöt évre ítélték, a felbujtó leányt pedig életfogytiglani fegyházra. Az ítéletet tegnap a legfelsőbb bíróság is helybenhagyta.

A kolozsvári izraelita nőegylet teaestélye. A cluji izraelita jótékony nőegylet folyó hó 24-én, szombaton este 8 órai kezdettel a Palace-kávéház termében teaestélyt rendez, melyre szives megjelenést kér.

Orvosi hír. Dr. Feszt György belgyógyász-röntgenológus Calea Regele Ferdinand (vult Wesselenyi Miklós-utca) 31. szám alatt rendelését és a quarc-fény kezelést délután 2—4 között újlag megkezdette.

Öngyilkos lett egy bécsi mulató tulajdonosa. Bécsből jelentik: Aigner Fülöp, a Tabarin mulatóhely tulajdonosa, elszámolási nehézségek miatt leugrott a harmadik emeletéről. Azonnal szörnyethalt.

Kérjen Purgot eredeti dobozban.

Senki el ne mulasszon egy szép

Sokolov

emléket a „SAFRUT” zsidó könyvesboltban beszerezni (Szép-utca, a Gólya-áruházzal szemben)

Mindenki a Kiszling-csillárokat bámulja.

Kiszling Rudolf és Fia Román csillár- és bronzárúgyára Timisoara.

in & Comp

hatmilliót fa-
lkos kiöltöz-
rolt, cipőket,
ét.

tört Berg-
szközben rá-

meistertől ki-
talember tel-
előzményeit,
eggal történt

vendéglőben
ki másodszo-
ta és elmon-
nyonokat hord
elte benne a

járt és csak
rencsétlen ál-
a gyilkosság
n leány ki-

kapu alatt
s, hogy ilyen
ve. Ebben a

vér kiszökött
fiu felöltöjt.

— a leejtett
n a leány ki-
bb kezemet és
arapott. Én

leány elterült.
képen sikerült
a bement egy

vérfoltos ka-
fürdőbe ment,
egszézt ujját.

ából lement a
látogatott el,
mulatott. Az

ogy a rendőr-

llgatás során
olt számára a

Rummel lakó-
lopott, amelyet
gyilkos külön-

at sikkasztott
azonban apja
enyítő eljárásra

15-től 1924
hallgatója volt
zemeszteren át

majd később
Igen rendesen
onban tavaly

viszsaesett. Az
pedig egészen
törtültek is a

észszégnék.

**Ábra he-
lvelt**

királyi tábla
egységének a

ocsátása ügyé-
beadott feleb-
nisitette a tör-

ndelte a vizs-
a, hogy a le-
Radics összes

A letartóztatot-
épületét, de
n vette őket

zereket azzal
kokat találtak
tottság, zavar-

A
llan.

KÖZGAZDASÁG

Kintásítás veszélye fenyegeti az Ugiron kívül álló vállalatok idegen szakmunkásait

Sürgősen ki kell tejesíteni a bejelentési intézkedést

(Cluj-Kolozsvár, jan. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az idegen szakmunkások romániai tartózkodásának kérdése az utóbbi időben, de különösen mióta a munkanélküliség egyre nagyobb méreteket ölt az országban, állandóan szőnyegen van. Az illetékes kormánykörök e kérdésben azt az álláspontot foglalták el, hogy az idegen szakmunkások kiutalásával nagyobb munkaalkalom teremthető a belföldi munkások részére. Az érdekelt gazdasági körök egyöntetű véleménye szerint azonban ennek éppen az ellenkezője áll, mert a külföldi szakmunkások kiutalásával, tekintettel arra, hogy a belföldi speciális munkások száma még megközelítően sem fedezi a szükségletet, a jelenlegi munkaalkalom is csökkenne, de ezenfelül még súlyosan érintené a vállalatok érdekeit is, mert további üzemredukcióra kényszerítené őket. Mi sem jellemezte jobban a jelenlegi kaotikus rendszer tarthatatlanságát, mint azok a gyakori és minden rendszert nélkülöző intézkedések, amelyek következtében néha egyik napról a másikra üzembeszünetésre kényszerítik az egyes vállalatokat azáltal, hogy nélkülözhetetlen szakmunkásaikat rövid uton áttették a határon.

Chirchulescu munkaügyi miniszter a gazdasági körök többszöri sürgetése után, mint azt már jelentettük, végre elhatározta, hogy véget vett a kérdéssel kapcsolatos anomáliáknak és egységesen rendezte a külföldi szakmunkások romániai tartózkodásának ügyét. Ennek keresztülvételére néhány nappal ezelőtt Bukarestben a munkaügyi miniszter ve-

zetése mellett bizottság alakult, amely bizottság a már egyszer ismertetett módon felül fogja vizsgálni az egyes vállalatoknál alkalmazott szakmunkások lajstromát és az UGIR. felterjesztése alapján ki fogja adni a hat hónapra szóló tartózkodási engedélyeket.

Az erre vonatkozó miniszteri intézkedés, mint azt már közgazdasági életünkben megszokhattuk, ezúttal is hiányos és főleg sérelmes az olyan vállalatok szempontjából, amelyek nem tagjai a nagyiparosok szövetségének. Az intézkedést ugyan csak az UGIR-nak küldötték meg és erről az egyes munkaügyi inspektorátusok semmiféle értesítést nem kaptak. Ezen egyoldalú rendelkezés következménye természetesen az lesz, — ha csak sürgősen nem orvosolják a sérelmet — hogy azoknak a kisebb vállalatoknak és üzemeknek szakmunkásait, amelyek nem tagjai az UGIR-nak, ki fogják utasítani.

A kolozsvári munkaügyi inspektorátus már több ízben kért az illetékes minisztériumtól idegen szakmunkások bejelentésére vonatkozó utasítást, de ezideig még semmiféle olyan irányú intézkedés nem történt, amely lehetővé tenné az UGIR-on kívül álló vállalatoknak, hogy szakmunkásaikat bejelenthessék. Eppen ezért, Chirchulescu munkaügyi miniszternek azj inspektorátusok útján sürgősen ki kell terjeszteni a bejelentésre vonatkozó intézkedését, nehogy elhamarkodott és főleg egyoldalú határozatokkal újabb válságba sodorják az amúgyis nagy nehézségekkel küzdő vállalatokat.

Megszűnt az erdőkitermelés Erdélyben

A kitermelési kérvények halomszámra fekszenek elintézetlenül a földmivelésügyi minisztériumban

(Cluj-Kolozsvár, jan. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új erdőtörvény aktualitását egyre jobban fokozza az a körülmény, hogy mióta érvényben van, azóta Erdélyben teljesen megszűnt minden erdőkitermelési munka. Az erdőkitermelési kérvények, a kérvényekhez csatolt üzemtervek halomszámra fekszenek a földmivelésügyi minisztériumban, az elintézés minden reménye nélkül. A sürgető erdőkitermelők kéréseire a minisztériumban rendszerint azt a választ adják, hogy míg az agrár-bizottságok el nem intézik a kisajátítások ügyét, addig szó sem lehet a vágatási engedélyek kiadásáról.

Közben az illegitim erdőkitermelések javában folynak. Parasztok — a közigazgatási hatóságokkal összejárva — itt-ott néhány holdnyi területen vigan folytatják az erdővágást. De a nagy, komoly üzemekben teljesen megállott a munka. Ha a minisztériumokban a jelenlegi lassúsággal fogják intézni az erdőkitermelési engedélyek ügyét, úgy megeshetik, hogy a fafeldolgozó üzemek és erdőkitermelő-cégek még évekig lesznek kénytelenek üzemüket szüneteltetni.

A fenti mizériákkal egyidejűleg az új CFR.-díjszabás is elvégezte romboló munkáját. A határhoz közeleső vidékek még csak tudnak néhány vagonot exportálni, de például a Szamos völgyben lévő faüzemek a magas fuvarvételek miatt egyáltalán nem tudnak exportálni. Így megy tönkre egy új törvény miatt az egész ősi erdélyi fatermelés.

Kolozsvár gabonakészleté 133 vagon. Kolozsvár város tanácsa összeírta a város területén lévő lisztkészletet. Az összeírás szerint jelenleg a város területén 133 vagon gabona és liszt van. Napi fogyasztásra négy vagon számítva, a készlet egy hónapig elég. Az egységes-liszt életbeléptetéséről szóló rendelet ellenőrzésével a kormány Tatarescu minisztert bízta meg, aki a mai nap folyamán Kolozsvárra érkezett, hogy a rendelkezések végrehajtását ellenőrizze.

Az osztrák vasutak tarifaemlése. Bécsből jelentik; az osztrák vasutak január 15-ikével tarifájukat 25—33 százalékkal felemelték.

A mai valutapiac

A mai napon némileg megszűndött a devizapiac. Az egész vonalon főleg a kereslet dominált. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 368—372, magyar korona 370—375, cseh korona 573—577, francia frank 1045—1050, svájci frank 3705—3715, dollár 19150—19250, angol font 920—923, olasz lira 800—805.

Valutapiac január 22-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1040-00, Berlin —, London 918-00, Newyork 191-50, Róma 795-00, Zürich 36-90, Bécs 27-00, Prága 575.

Bukarest. Valuták: Napoleon 720-00, márka 44-50, leva 132, török lira 102, font sterling 905, francia frank 10-55, svájci frank 37-00, olasz lira 805, drachma 320-00, dinár 300-00, dollár 189-00, lengyel marka 35-50, osztrák korona 28-00, magyar korona 27-00, cseh korona 565.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123-50—123-50, Amsterdam 209-25—209-75, Newyork 518-75—518-50, London 2484-00—2484-00, Páris 2803-75—2810-00, Milánó 2143-75—2142-50, Prága 1555-00—1555-00, Budapest 72-00—72-00, Belgrád 850-00—850-00, Bukarest 275-00—275-00, Varsó 100-00—100-00, Bécs 73-25—72-25.

Párisi tőzsde: Bukarest 970-00, Zürich 356-50.

Újabb fizetésképtelenségek a magyar textilszakmában. Budapestről jelentik: A textilszakmában újabban a következő fizetésképtelenségeket jelentették be: Weinberger Samu és Társa Budapest, 560 millió passzívával szemben áll 196 millió korona aktiva. Cég 25 százalékos kiegyezést ajánl. — Kraft Henrik Budapest 327 millió passzívával szemben 127 millió aktívával. — Wolf Herman Pincehely 545 millió koronával jelentett be fizetésképtelenséget.

A textilpiac helyzete. Az erdélyi textilpiac helyzete nagyjában változatlan, bár a belföldi gyárak felárakat számítanak és külföldön is némi szilárdulást mutat a textilárak irányzata. Árak: molinó (80 centiméteres) 38—40 lej, mosó-delainkendő 340 lej. Fonalak: nyers moule csomagonként 360 lej, nyers cérna (16-os) 450 lej, fehérítve 30—40 lejjel drágább. Kenderárakban az erdélyi piacon általános az üzletlenség. Vastag spárpa 160, vékonyabb 170 lej kilogramonként. Ugyanez a hevederek kilónkénti ára is.

SPORT

Nagyszabású előkészületek az idei sportszezonra

A Comitetul Regional ülése

(Cluj-Kolozsvár, január 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Comitetul Regional tegnap este tartotta meg Tataru Coriolan dr. egyetemi tanár elnökségével második rendes ülését. A különböző szakosztályok megalakítása során a Georgescu mérnök elnöksége alatt álló tenisz-szakosztály tagjait Angelottit, Giurgiu kapitányt, dr. Leucutia Jon orvost, dr. Lang Béla mérnököt és Barbon Eagent nevezte ki a kerületi bizottság. Az Ilescu tornatanár elnöksége alatt működő tornaszakosztály tagjait Florian Dusat, Joan Morart, Andrassy Gyulát, Olimpiu Gitat, Nagy I. és Muresant nevezte ki.

A téli sportszakosztály tagjait Girgiuti Petre kapitány előterjesztésére dr. Meret Cornet, Mantat, dr. Somody Istvánt, dr. Hirsch Elemért és Marczinkievicz Lajost nevezte ki.

A Ciortea főmérnök elnöksége alatt működő vívósakosztály tagjait Pop Marian örnagot, Cosma Chifor kapitányt, Szelét és Losonczyt nevezte ki. Az uszósakosztály összetétele a következő: Nagy Adám elnök, tagjai pedig Seliceanu Grigore, Sugár Andor, dr. Coroi, Pesztffy és Curea. Az oina szakosztály elnökének, Ilescu tornatanárnak előterjesztésére a szakosztály tagjait Atanaziu Popat, George Demetrescut, Grigore Vitandt, László Gyula tornatanárt és Jonel Precubokot nevezte ki.

A labdarúgószakosztály kebelében megszervezett ifjúsági szakosztály elnöke Blumberg József. A dr. Mitter Valér lemondásával megüresedett kerületi bizottsági főtitkári állást dr. Colbasi Emil egyetemi tanárral töltötték be.

Az aradi Comitetul Regional megkeresésére elhatározta a kerületi bizottság, hogy résztvesz a Herbai tábornok emlékére alapított városközi vándordíj mérkőzéseken, amelyek Arad, Kolozsvár, Nagyvárad és Temesvári reprezentatív futballcsapatai fognak szerepelni. A megjelölt sorsolás szerint folyó évben a mérkőzések a következő sorrendben kerülnek előtérre:

Április 19-én: Temesvár—Arad, Temesváron; Kolozsvár—Nagyvárad, Nagyváradon.

Május 17-én: Arad—Kolozsvár, Aradon; Temesvár—Nagyvárad, Temesváron.

Június 7-én: Kolozsvár—Temesvár, Kolozsváron; Nagyvárad—Arad, Nagyváradon.

Szeptember 27-én: Arad—Temesvár, Aradon; Kolozsvár—Nagyvárad, Nagyváradon.

Október 11-én: Temesvár—Kolozsvár, Temesváron; Arad—Nagyvárad, Aradon.

November 1-én: Kolozsvár—Arad, Kolozsváron; Nagyvárad—Temesvár, Nagyváradon.

Elhatározta a Comitetul Regional, hogy az elmúlt bajnoki év győztesei részére elkészített az okleveleket és az érmeiket, amelyeket ünnepélyes keretek között fognak a játékosoknak kiosztani.

Elmarad a brassói bajnoki bob- és siverseny. A brassói Comitetul Regional értesítése szerint a január 25-ére Románia bajnokságáért kitűzött bob- és siverseny elmarad, miután a jelenlegi hóréteg lehetetlenné teszi a versenyek megtartását.

Megérkeztek a kolozsvári versenyzők olimpiai érmei és oklevelei. Ismeretes, hogy a nemzetközi olimpiai bizottság a Párisban megtartott VIII. olimpiász résztvevői részére díszes kiállítású okleveleket és emlékérmeket készítettek. Az olimpiásznon résztvevő kolozsvári futballisták részére a napokban küldte meg a nemzetközi olimpiai bizottság az FSSR bukaresti központja útján az okleveleket és érmeiket, amelyeket ünnepélyes keretekben fognak a játékosoknak kiosztani.

A kolozsvári műkorcsolyázók a brassói országos versenyen. A kolozsvári műkorcsolyázók a brassói országos versenyen.

Biztosítsunk az

„ORIENT”

Általános Biztosító R.-T.-nál.

Modern ruhafestés, tisztítás GINK-nél, CLUJ

Lloyd 3022.

I-a m
fa- é
.....
lyázó
este r
kolozs
képví
Lajos
(KAC
pitány

Bé
Admir
3:0 (2
Zá
M
chen)
Dr
mérköz
Zet
Prá
Ház
turáról
tinai tu
csapatot
lelkes
lesztinál
szott K
tetlenül
eldöntet
nyerte
meccsról
Hako
Hakoah
döntetlen
esett. me
Hako
klubcsapa
a második
Hakoah g

A t
Szet
fa

dr.

5685
virág
Vé
1925
délutá
lita t
Tg
5685.

A

A tud

legjok

terfő

SA

Minden bajtól
zaltságot és
megszüntet. K
sen szagatlan.

Kaphat
ban és

Gy
Salan V
Timişoara, II.

**ületek az
ora
léss**

Az Uj Kelet
Regional
Coriolan dr.
sodik rendes
yok megalaki-
elnökele alatt
gelottit, Giur-
vost, dr. Lang
nt nevezte ki
tornatanár el-
ztály tagjává
assy Gyulát,
t neveztek ki,
ivá Girgiuti
r. Meret Cor-
dr. Hirsch
neveztek ki,
alatt működő
ian örmagyot,
és Losonezyt
összetétele a
tagjai pedig
dr. Coroi,
kosztály elnö-
erjesztésére a
pat, George
ászóló Gyula
neveztek ki,
ben megszer-
ke Blumberg
lásával meg-
ári állás dr.
éddel töltöt-

megkeresésére
gy résztvesz
ott városközi
n Arad, Ko-
representatív
A megjertt
mérkőzések a
döntésre:
Temesváron;
on.
ár, Aradon;
n.
svár, Kolozs-
radon.
nesvár, Ara-
vradon.
lozsvár, Te-
lon.
rad, Kolozs-
yvradon.
al, hogy az
elkészített
yeket üne-
átékosoknak

bob- és
regional érte-
nia bajnok-
lmarad, mi-
nné teszi a

versenyzők
eretes, hogy
a Párisban
vői részére
mlékérmeket
t kolozsvári
dte meg a
SSR buka-
és érmeke-
fognak a já-

a brassói
i műkoreso-

T " .T.-nál.

gyd
122.

FERENCZ M. Kérjen miatát és ajánlatot
Cluj, Str. F. David No 16. **Telefon 225 sz.**

fa- és félfamentes papirok
lyázók dr. Hirsch Elemér vezetésével tegnap este már el is utaztak a brassói versenyre. A kolozsvári kerületet a versenyen a következők képviselik: dr. Hirsch Elemér (KKE), Beke Lajos (KAC), Puskás (Victoria) és Bojaki Ilus (KAC). A versenyzőket elkísérte Giurgiuti kapitány, a téli szakosztály agilis elnöke.

Külföldi eredmények:
Bécs. VAC—Wien 6:3 (1:2), Wacker—Admira 2:1 (0:0), Sportklub—Rudolfhügel 3:0 (2:0).

Zágráb. Jugoszlávia—Stájerország 2:0 (1:0).
München. Slavia (Prága)—Wacker (München) 1:0.

Drezda. Leipzig—Drezda 4:1. Városközi mérkőzés.

Zette. Északafrika—Franciaország 2:1.
Prága. Sparta—Nürnbergi EV 2:1.

Hazaérkezett a Hakoah a palesztinai turáról. A bécsi zsidó csapat befejezve palesztinai turáját, tegnap visszaérkezett Bécsbe. A csapatot számos híve fogadta az állomáson és lelkes ünneplésben részesítette. A Hakoah Palesztinából visszajövet még két mérkőzést játszott Kairóban, melyek közül az egyik eldöntetlenül végződött. Ez volt a tura egyetlen eldöntetlenje, a többi mérkőzéseit mind megnyerte a kiváló zsidó csapat. A két legutóbbi meccsről a következő táviratunk számol be:
Hakoah—Kairó válogatott 1:1 (0:0). A Hakoah csak nehéz küzdelem árán tudott eldöntetlen kivívni. Az egyenlítő gól 11-esből esett, melyet Eisenhoffer rugott.
Hakoah—Kairói FC 4:2 (0:2). A kairói klubcsapat az első félidőben 2 góllal vezetett, a második félidő azonban mégis meghozta a Hakoah győzelmét.

A tg.-muresi Chevra Kadisa Szentegylet választmánya mély fájdalommal jelenti, hogy

dr. Augner Jenő
hitközségi elnök

5685 tevet 26. 1925 január 22-én virágzó férfikorában, elhunyt.
Végtisztvisége 5685. tevet 27. 1925 január 23-án, pénteken délután 2 órakor lesz az izraelita templom előcsarnokából.
Tg.-Mures—Marosvásárhely, 5685. tev. 26. 1925 január 22.
A Chevra Kadisa Választmánya

התנועה לקה יודים שם די מבורך

A tudományos világ által elismert
legjobb, legtökéletesebb és legolcsóbb

fertőtlenítő szer a
SALAN

Minden bajtól, fertőző betegségtől megóv. Iz-
zaltságot és minden más kellemetlen szagot
megszüntet. Kristálytisza, nem mérgező, telje-
sen szagtalan. Hölgyek mindennapi toalettséghez
nélkülözhetetlen

**Kapható mindenyógytár-
ban és drogueriában.**

Gyár és központi iroda:
Salan Vegyipari Művek
Timişoara, II. Piaja Bodea Cărgan (Széna-ér) 2.

A turgumuresi—marosvásárhelyi izr.
hitközség előjárósága sebzett szív-
vel, a fájdalmak és a veszteségek
su yától porig le ujtva jelenti, hogy

dr. Augner Jenő
ügyvéd, hitközségi elnök

1925 január 22-én, az örök szombat
henába költözött.

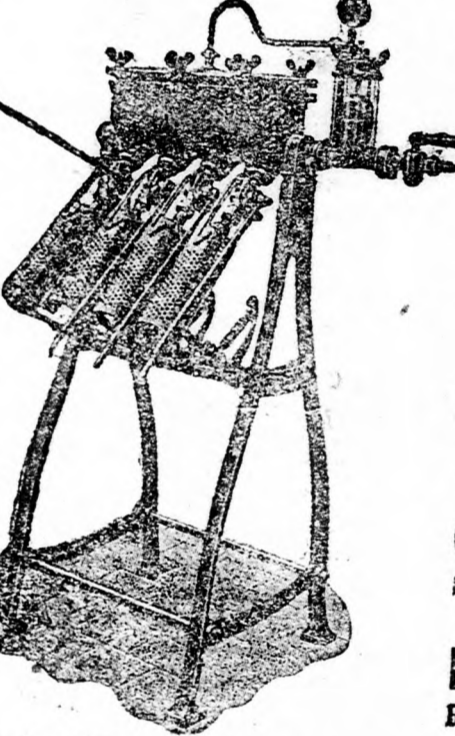
Az e h u y t, teremő férfierejének
fáradhatan buzgalmával és széles
munkabírásával rövid e nök s ge al-
tis elévülhetetlen emléket állított ma-
gának hitközségünkben.

Drág. porait január 23-án, pé-
nteken délután 2 órakor fogjuk az
izraelita templom előcsarnokából az
anyafő daek átadni.

Tg. Mures, 1925 január 22.

Az eljáróság
כלע המות לנעה ומחה די דמעיה מעל
די פנים

Sörlefejtő készülék

4 és 6
csapos,

valamint
ezek alkát-
részei
állandóan
kaphatók a

Banca
Industrial
și Comer-
cială-nál

CLUJ,
Strada Gen.
Neoulcea

No 2.
Benner-palota

Kérje mindenütt a világhírű
HORNIMAN angol teát

Vezérképviselet és főraktár
Otto & Alfred Herzog
Bukaresti, Calea Vacaresti 4.

Zeiss
Busch

Rodenstock
Szemüvegkülönlegességek

KUN MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében,
Cluj, Calea Victoriei No. 2.
Ervosi rendelés, minta vagy vásárlás szerint
kapható

Carneval!

**Estélyi
és báli**

ruha-ujdonságok
megérkeztek

SZABÓ JENŐ

ivatkülönlegességek
nagy ruházába

Cluj
Cal. Regele Ferdinand 5

Telefon **4-79** Telefon

Carneval!

SAKK

Rovatvezető: **Dr. BRÓDY MIKLÓS**

Sakkrovatunk elsőnegyedévi jobb megfejtőinek jutalmazása.

Rovatunk 1924 október elején indult meg. Már az első számban kilátást helyeztük, hogy a szorgalmasabb feladvány-megfejtők között könyvjutalmakat fogunk szétosztani. Ezen jutalmazásokat rendszeresítjük és a további évnegyedek végével is megfogjuk jutalmazni szorgalmas fejtőinket.

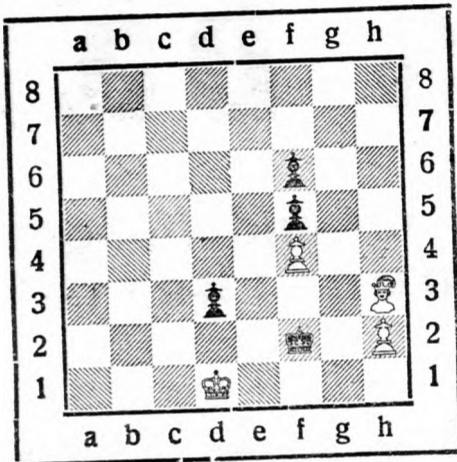
Most 3 könyvjutalom kerül kiosztásra leg-eredményesebb megfejtők között. Az I. díjjutalmat Schuster Zeigmond „A sakkfeladvány-költészet műszabályai és Schuster Zs. sakkfeladványai” című művét Paneth Ödön (Cluj) kapja. A II. jutalmat Goldschmidt M. „Egy zsidósors” c. 3 kötetes regényét Goldstein Pál (Satmar), a III. jutalmat Ujvárinak „Besszuálló Isten” c. regényét dr. Vajda Jakab (Arad) nyerte el.

Mint szorgalmas fejtők, dícséret érdemelnek még a következők: Róth Dezső (Satmar), Kertész Miklós (Cluj), Rosenberg Dávid (Oradea-M.) és Glasner Adolf (Cluj). A jutalomdíjnyelveket a kiadóhivatal megküldi a fentnevezetteknek.

4. sz. végjáték-tanulmány.

Duras O.-tól (Prága).

Sötét: Kf2, gyal. d3, f5, f6 (4).

Világos: Kd1, Fc3, gyal. f4, h2.
Világos indul és nyer.

Megfejtés

A december 24-iki számunkban közölt 9 sz. (Wenink-féle) feladvány megfejtése: (Hadállás: vil. Kg2, Vd6, Bc2, Fb1, Fd8, Hc3, H2; gyal. d7, f3. Sötét: Kf5, Ba5, Bc7, Fa2, Fa1, Hh3; gyal. e6, f6, g7, h4). A hadállás közlésénél a díszgrammtól hiányzott a g7 sötét gyalog, mely körülmény miatt egyes fejtők 1. Vd6—f8+ kez-
dőléssel vélték a feladványt megoldhatónak.

- 1. Hd3—f4
 - 2. Bc2—c5# (Ez a fenyegetés.)
- A)
- 1. Bxc2 (B)
- B)
- 1. Bc3 (C)
- C)
- 1. Bc4 (D)
 - (Bd5 vagy Fxb1)
- D)
- 1. Be5 (E)
- E)
- 1. Fe3 (F)
- F)
- 1. Fe5 (G)
- G)
- 1. Hxf4 (H)
- H)
- 1. e6—e5

Helyesen fejtették meg: Weisz Béla, Friedman Jenő (Oradea-M.) Moskovits Olga (Halmeu) Rosenberg D. (Oradea-M.), Wald Jenő, Schreiber Náthán (Satmar), Hollá dezső (Sbiu), Deitel N. (Tradam), Dénes István (Arad).

A 2. sz. végjáték megfejtését pó lólag beküldték még: Rosenberg D. (Oradea-M.) és Schreiber N. (Satmar).

Szerkesztői hírek

F. J. (Oradea-M.) Feladványa kezdetleges, nem közölhető.

W. I. (Satmar). Ha 3-lépéses feladványt küld be közlés végett, máskor kérjük nemcsak az első lépést, de az összes változatokat is. Ez még nem közölhető.

W. B. (Oradea-M.). A Kosek-féle feladvány megfejtését vagy nem láptuk meg, vagy hiányos volt az.

Sch. N. (Satmar) Kettesében az állás figurákkal túlsúlyolt, de a tartalom kevés. Majdnem mindig ugyanaz a feladat sakk szerepel benne. Gazdaságosabb és csinosabb felállításra törekedjék.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3—, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. **Apróhirdetések díja előre fizetendő**

Suche deutscher Familien zu meinem 25jährigen Kind, Adler, Honvéd u. 41. 8457

Egy jobb családból való vidéki zsidó leány, a ki úgy a női kalapcs-ágot, mint a perzsaszőnyeg készítését tökéletesen és nagy gyakorlattal bírja, megfelelő állást keres. Megteremtéseket „Szorgalmass” jelleggel a kiadó továbbítja. 8456

Rekvirálásmentes szobakönyv ha február 15-re kiadód. Egy évre előre fizetendő. Cim a kiadóban.

Elegánsan butorozott szoba rekvirálásmentes új házban elkészítve kiadó. Bővebbet Tinár utca 1 sz. n. irodában. 8458

Házvezetőt keresek háromtagú családdal, ki kőser főzést is önállóan vállalja. Férjkapos, bizonyítványos ajánlatok Hirsch Testvérek, Deva című küldendők. 8458

Egy cí, ész szabasz jó fizetéssel felvétetik Dávid Herman börtönében Széchenyi-tér 39. 8449

Keresek 6 kötetes ma gyar G. áz-et megvételre. Ajánlatot az ár megjelölés-
sel esetleg más zsidótár-
gyu könyvvel is — Lib-
rerie „Safuth” Cluj címre
kérlek. 8458

Üzemünk rönkteréhez ke-
szünk azonnali belé-
pésre nőtlen tisztviselőt,
kinek rönkteri manipulá-
cióban néhány évi kimu-
tatható gyakorlata van.
Ajánlatok működési bizo-
nyítvány-nyelvényekkel a
Zentaroskányi Gőzfűrészh-
ezhez Taplita-Romaná — in-
tézendők. 8451

„Nationala” biztosító
társaság Cluj, felvessz meg-
felelő iskolai képzettség-
gel bíró fiatal gyakorno-
kokat, románul tudók
előnyben részesülnek. 8453

Barzol
Fierarie
Vasúziel
Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13
Telefon
1049

Idegen nyelveket, zongorát tanító nevelőnők keresek két leánykám mellé. Kertész Ágynád, Cehul Silvaciei. 8455

Pestre és Bécsbe szóló élelmiszert tartalmazó postacsomagok összeállítását, vámolását és elküldését vállaljuk. Pálmái és Foris utóca. 8450

RASOLOR

készítmény borotváló por
1/4 kgm. ára
10 lei

LEBOVITS

borbély készíti, Sata-Mare
Fodrászoknak és viszonteladók-
nak 6 lej. vételnél kérija
30 lej

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA

Gyapjamosda, gyapjufésülde, kamgarn, vigogne-szövőde, takácsműhelyek, mügyapjagyár, apretura, festőde.
Kötött és szövöttárugyár
Körülbelül 1500 munkást foglalkoztat. Saját konfekció és juhtenyésztés.

Vaskereskedők és gyárosok!

Legjobb, legolcsóbb bevásárlási forrás: rud-, beton- és fazonvas, mindennemű lemezek, fémek és félkész-gyártmányok, gáz- és forrasztóvek, csavarok (Brevillier & Urban) műszaki cikkek stb. stb. En-gros.

L. NACHT

Societate In nume colectiv
Központ: Bucuresti, Strada G. A. Rosetti No 7,
Cluj, Str. Memorandului 20. Telef. 6-53.
Fiókók: Arad, Braşov, Galaţi, Oradea-Mare, Timişoara, Wien, Paris. — Táviratcím: METALNACHT.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Magyar Színház heti műsora

Péntek: Nótás kapitány (13-adszor, Barna Sárinak, a nagyváradi színház primadonnájának és Gróf Lászlónak, a nagyváradi színház igazgatójának vendégjátéka. Napibérlet 60. szám B, premiehelyekkel sorozatszám 34)
Szombat d. u. fél 4 kor: Obsitca (Ifjúsági előadás, mérsékelt helyárrakkal. Előadó tanár: Rózsa József, Sorozat 36)
Szombat este fél 8 órákor: A három grácia (16. előzór, Barna Sárinak, a nagyváradi színház primadonnájának vendégjátékával. Premier helyárrakkal, napibérlet 61 szám A, sorozat 36)
Vasárnap d. u. fél 4 kor: A bajadér (Operette, 44. előszer, mérsékelt helyárrakkal, sorozat 37)
Vasárnap este 8 kor: János vitéz. (Operette repit új sze eposztással, 115. előzór, premiehelyárrakkal, napibérlet 62 szám B, sorozatszám 38)
Hétfő: János vitéz (116. előzór, napibérlet 63 szám A, sorozat 39)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Péntek, január 23. Magyar film. *Leánybecsület.* Társadalmi dráma, 6 felvonásban. Főszerepben Hauni R-inwald.
Uránia-Mozgó. Péntek, január 22. Premier. *A szélhámosok.* Szexációs künügyi és detektív-kalandok 5 felvonásban. Főszerepben az ismert detektívvezérek művésze: Paul Hartman.
Apolló-mozgó. Péntek, január 22. Premier. *Félelmetes Jim.* Szexációs büntügyi dráma az amerikai cowboyok életéből, 5 felvonásban. Főszerepben az ismert amerikai lovg: William Russell.

Hirdessen az Uj Keletben!